

Naturvernplan

Marikova Vel

Vedtekter for Marikova

§ 2 Formål

Vellet har til formål:

g. Arbeide for et aktivt natur- og miljøvern

h. Virke for Marikovafeltets harmoniske utvikling, fremme godt naboskap og trivsel

Naturplanen er utarbeidet iht vedtektene i Marikova Vel etter oppdrag fra styret i vellet. Planen er forfattet av en naturvern-gruppe som er oppnevnt av styret og som har bestått av følgende vel-medlemmer:

Lotte Hernæs
Einar Lillebye
Anne-Marie Røsrud
Mariann Sundvor
Sigurd Østbye

Foto uten henvisning er hentet fra Marikova Vels webside: www.marikova.no. Det vises til egen figurkildeanvisning.

Layout: Einar Lillebye

Oslo 31.12.2006

Innholdfortegnelse

1	Generelt	5
1.1	Innledning	5
1.2	Mandat	5
2	Kart	6
3	Naturområder i Marikova	8
3.1	Geologisk historie	8
3.2	Plantesamfunn	16
3.3	Flora - planteliv	24
3.4	Fauna – dyreliv	32
4	Kulturspor	32
4.1	Istrafikken generelt	32
4.2	En viktig lokal industri	33
4.3	Istrafikken i Marikova	34
4.2	Fortidsminner	
5	Skjøtsel og vedlikehold av verdier	35
5.1	Pleie av dammene våre	35
5.2	Strandsonen	35
6	Utviklingstrekk	36
6.1	Konvertering av områder for fritidshus til boligformål	36
6.2	Gruppens vurdering av rapporten fra Rambøll	36.
7	Samarbeid med andre interesseorganisasjoner	39
8	Konklusjon	40
9	Figurkilder	41

1 Generelt

1.1 Innledning

Frogn kommune har en mangfoldig og rik natur som er truet fra mange kanter:

- Utbygging av ulike typer fjerner eller stykker opp leveområder for dyr og planter.
- Landbruket kan redusere mangfoldet ved å lukke bekker, planere raviner, fjerne kantvegetasjon og åkerholmer.
- Skogbruket kan redusere mangfoldet ved grøfing, sprøyting, gjødsling og utbygging av veger.

1.2 Mandat

Arbeidet med naturvernplanen tar utgangspunkt i bl.a. følgende dokumentasjon:

- Program for Natur og miljø, Marikova Vel
- Lov for Marikova vel (1960)
- Foreslåtte kommuneplan for Frogn kommune (2005-2017)
- Naturvern og biologisk mangfold i Indre Oslofjord, Fylkesmannen i Oslo og Akershus
- Sluttrapport Frogn kommune; Konvertering av områder for fritidshus til boligformål.
- Frogn bygdebokverk bd 1- 5, utgitt 1996-2001, Frogn kommune
- Nasjonalt lovverk

Følgende emner foreslås innpasset i naturvernplanen:

1. Bruksområde:

- Naturvernplanen skal omfatte Marikova hyttefelt i Frogn kommune med tilhørende fellesområder som vellet forvalter på vegne av Frogn Kommune.
- Naturvernplanen skal kunne brukes av Marikova vel, parselleierne og Frogn kommune.

2. Informasjon og bevisstgjøring

- Naturvernplanen skal gi Marikova Vels medlemmer informasjon om og forståelse for de natur- og kulturverdiene som finnes i Marikova og hvordan disse skal forvaltes.
- Naturvernplanen skal bidra til bevisstgjøring omkring det biologiske mangfoldet som karakteriserer naturen i Marikova.

3. Retningslinjer

- Naturvernplanen skal gi retningslinjer for forvaltning av kulturminner i området.
- Naturvernplanen skal gi retningslinjer for hvordan Marikova Vel skal ta vare på, følge opp og tilrettelegge for bruk av disse felles verdiene.
- Naturvernplanen skal gi retningslinjer for hvordan Marikovas naturressurser kan forvaltes slik at området landskapsmessige egenart kan bevares i fremtiden samt harmonere med den regulerings- og naturvernmessige status området til enhver tid har.

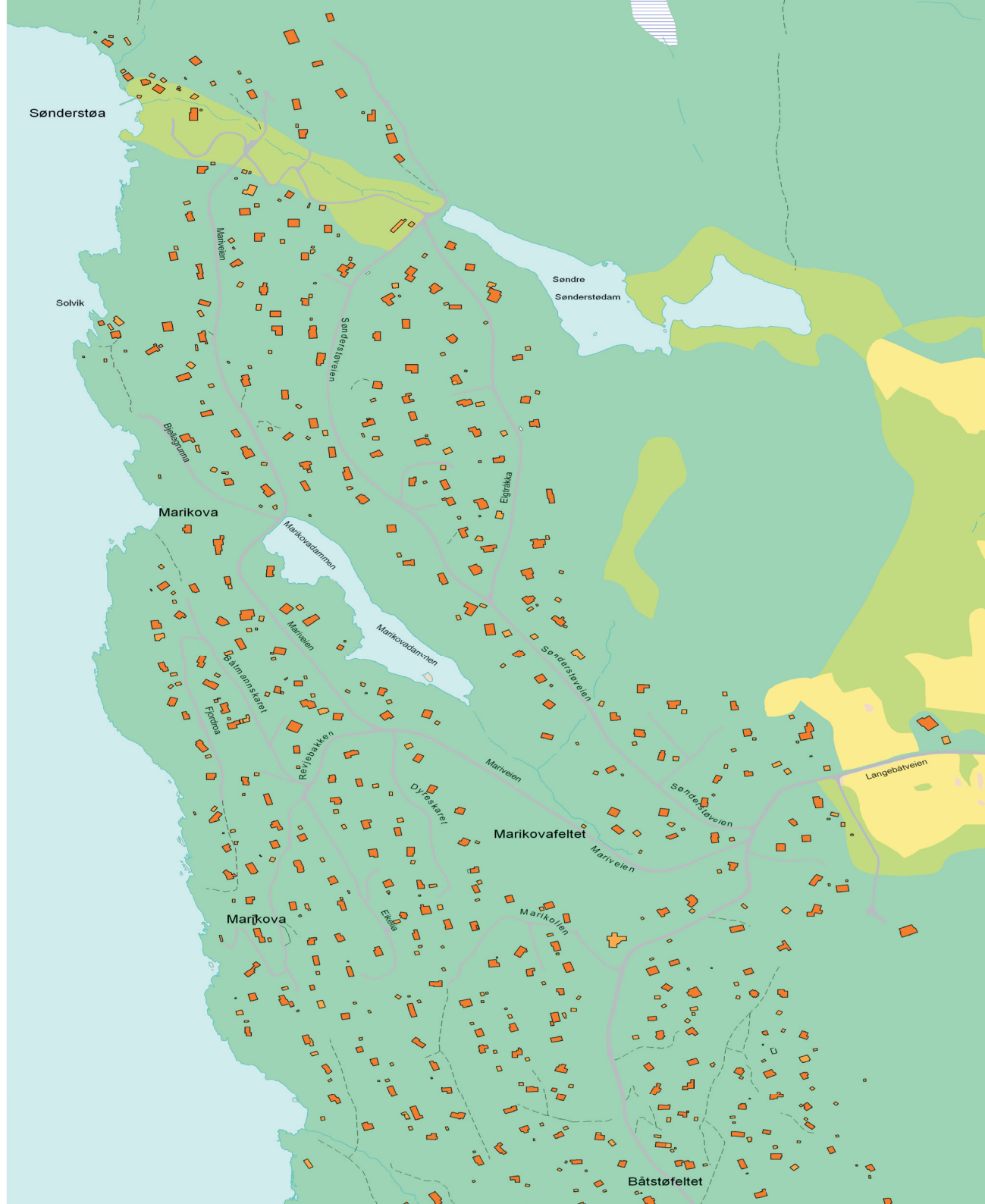
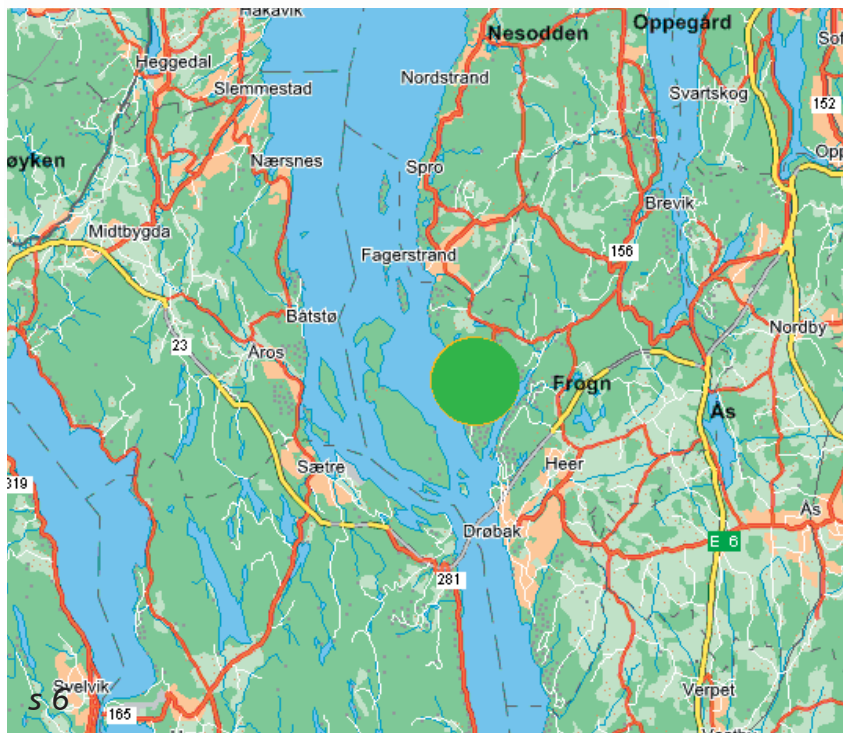
4. Generelt

- I tråd med Marikova Vels lover skal naturvernplanen ta hensyn til behovet for rekreasjon og privatliv for alle som har tilhold i Marikova samt bidra til å fremme godt nabo- og trivsel.

2 Kart

Marikova er det nordligste hyttefeltet i Frogn kommune i Akershus. Feltet består av ialt ca 245 eiendommer, hvorav kun et fåtall er ubebygget. Eiendommene er relativt store, fra ca 1500 til 2500 kvm. Feltet har vestvendt beliggenhet mot Oslofjorden og utgjør en del av det karakteristisk kulturlandskapet på østsiden av Oslofjorden fra Moss til Nesoddtangen med relativt tett hyttebebyggelse.

fig 3, under s 6: Oversiktskart, Marikova med omegn
fig 4, til høyres s 6: Marikova-feltet

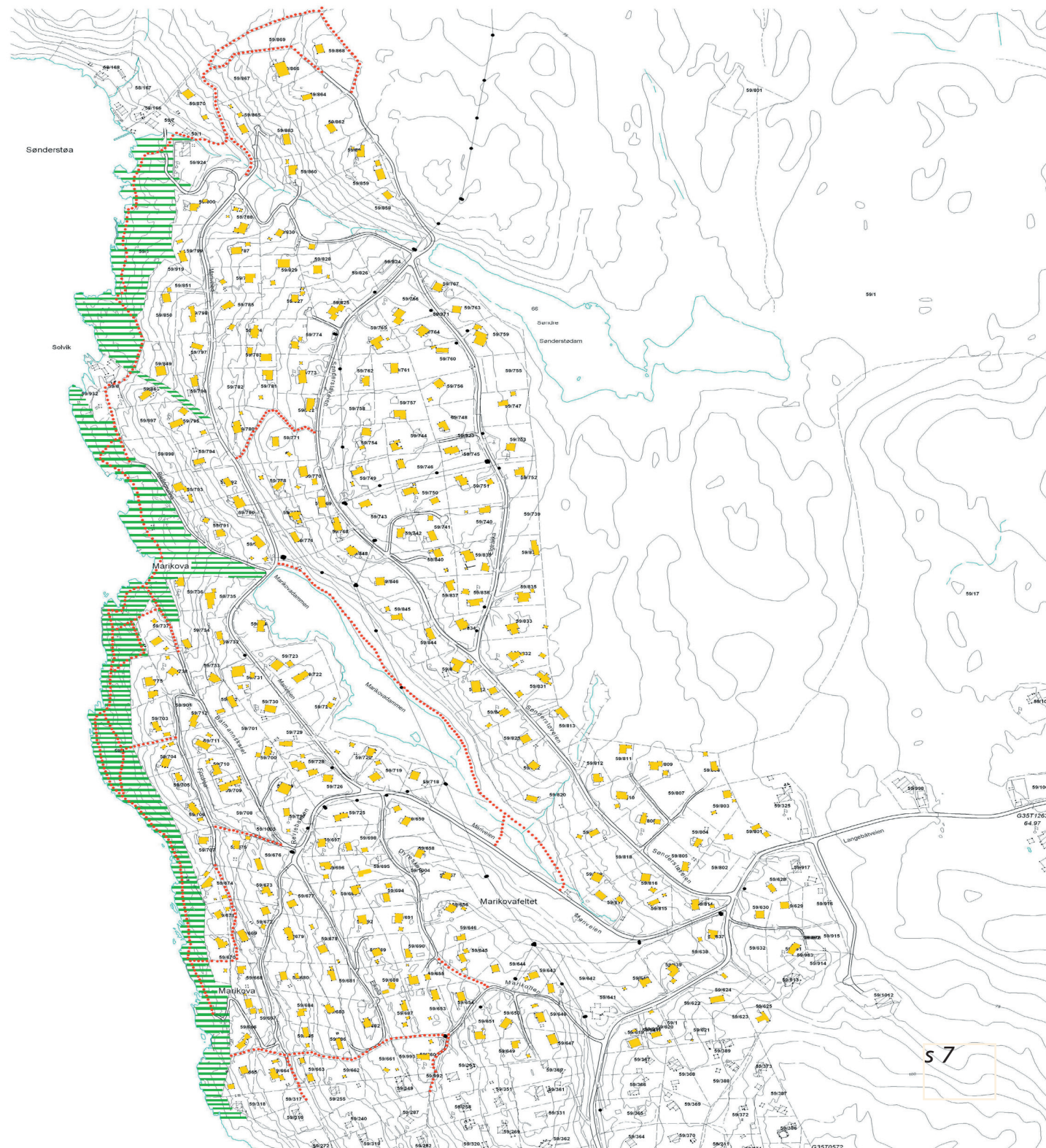

fig 5: Marikova-feltet:

- Rødt:** Sti for generell ferdsel
- Grønt:** Friareal mot fjorden inkludert areal regulert til båtplasser
- Gult:** Hytter/ uthus i Marikova

3 Naturvernområder i Marikova

3.1 Geologisk historie

Naturområdet Marikova er en del av et gammelt naturlandskap.

Den bratte fjellskrenten langs vestsiden av Nesodden ned mot fjorden består av omkring 1 milliard år gammelt grunnfjell. Under en geologisk urolig periode for ca. 250 millioner år siden sank landmassene vest for fjorden ned mange hundre meter langs en sprekk-sone som vi i dag ser som Nesoddens bratte vestside.

Grunnfjellet som vi i dag finner som berggrunn i Marikova består av granittbergarter. Disse danner et relativt næringsfattig jordsmonn når de forvitrer. Dette ser vi som furu- og lyngmoer hovedsakelig i de høyere delene av området vårt.

Grunnen til at vi finne så mye variert frodighet andre steder i området er imidlertid denne: Etter siste istiden var havnivået 220 meter høyere enn i dag. Sjøen la igjen næringsrik leire i fjordarmene, skjellbanker og strandsoner dannet seg.

Sjøbunnsavsetningene og skjellbankene som i dag ligger langt inne på land kombinert med

det kupert landskapet, gir rike vekstforhold for varierte og usedvanlig plantesamfunn. Grunnfjellet er kalkfattig; det er kalkholdige skjellbanker som gir grobunn for de kalkeskende plantene blåveis og liljekonvall.

Dette er grunnen til at naturlandskapet i Marikova i dag er så variert og frodig. Frodighet og variasjon gir i sin tur et rikt dyre-, fugle- og insektsliv.

3.2 Plantesamfunn

Botanikere deler inn landskapet i forskjellige plantesamfunn, hver karakterisert ved noen typiske plantearter og jordbunnsforhold. Marikova inneholder en rekke forskjellige plantesamfunn.

Her beskrives noen av dem:

Grus-strandsamfunn

Samfunn med salttålende arter som trives med all næringen som frigis fra råtnende tang og skjellsand.

På Nordstranda kan vi se blant annet rynkerose, strandrug, gåsemure, strandvind, strandvortemelk (*fig 6*), melde og strandasters. Rynkerose (det vi ofte kaller "nyperose"), er opprinnelig en strandplante fra Japan / Øst-Asia. Den ble importert hit for lenge siden som prydplante og har funnet seg så godt til rette at den i dag i praksis er å betrakte som en naturlig forekommende plante.

Rik-starrsamfunn

Sumpsamfunn dominert av starr-arter ved de svært næringsrike isdammene våre. Vi finner mange arter starr, myrkongle (*fig 10*), bukkeblad, blærerot, soleihov (bekkeblom, *fig 9*).

Ute i vannet finner vi nøkkerose (*fig 12*) og tjønnaks-samfunn.

Bergknappsamfunn

På svaberg og grus ved sjøen finner vi bergknapp-arter, stemorsblomst, sølvmure og tjæreblom (*fig 8*). Disse tåler mye salt og mye tørke.

Alm-lindeskog

I de lune dalene og i solrike lier med god jord finner vi lind (*fig 7*), lønn, kirsebær og hassel. Skogbunnen er dekket av kravfulle grasarter, urter og moser. Rådyra trives her.

Gråor-heggeskog

Langs bekkeløp på frisk, fuktig jord som blir periodevis oversvømmet, finner vi skog med gråor, hegg i blanding med lind og annet. På bakken finnes den svære, flotte strutseveng-bregnen og andre bregner (*fig 11*), mjørdurt, blåveis (*fig 14*) og hvitveis.

Disse områdene blander seg med gråor- askeskog. Om våren ser vi vårkål (*fig 13*). Ellers

s 10

ser vi storklokke, maigull og firblad. Innover knattene finner vi lav- og lyngrik furuskog sammen med osp og bjørk. Her vokser røsslyngen.

Så kommer vi videre innover til bærlyngbarblandingskog med tyttebær, røsslyng og blåbær. Lenger innover i skogen kommer vi til ren blåbær-granskog.

fig 7 Lind

fig 8: Tjæreblom

fig 9: Bekkeblom

fig 10: Myrkongle

fig 11: Bregne

fig 12: Nøkkerose

fig 13: Vårkål

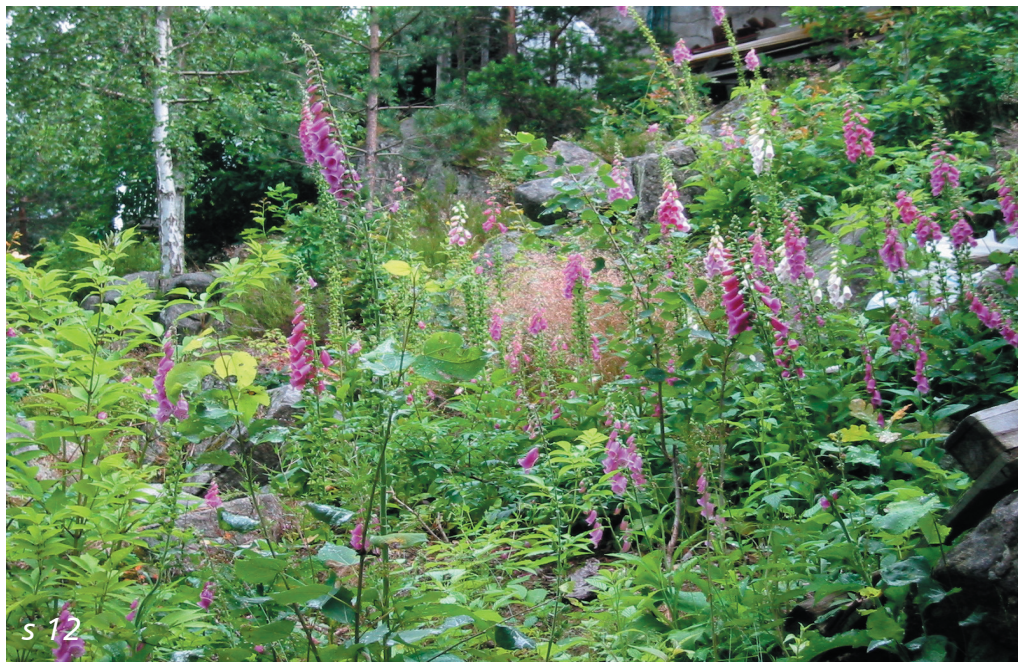
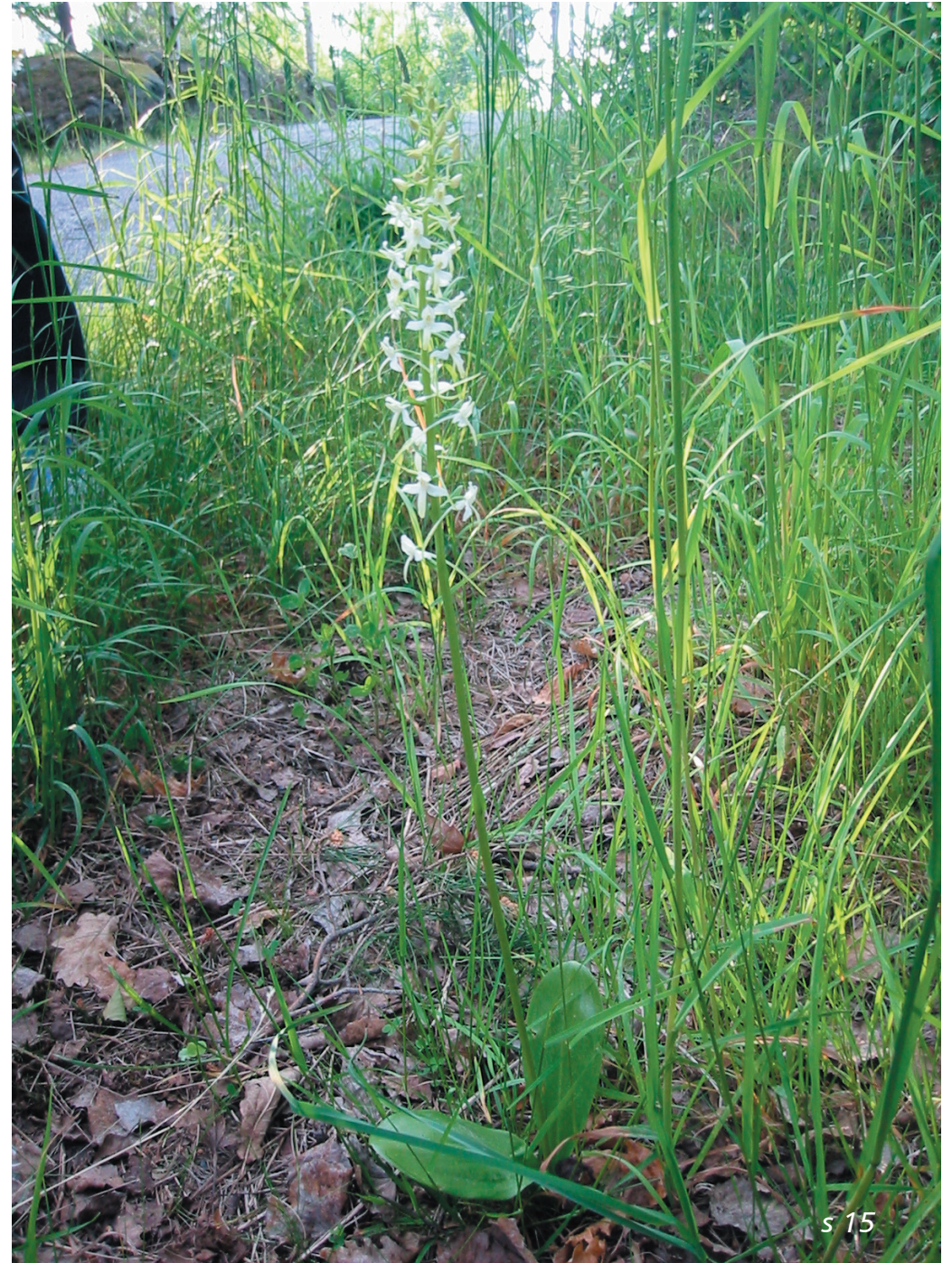

fig 14, topp venstre s 12: Blåveis
fig 15, bunn venstre s 12: Revebjelle
fig 16, høyre s 12: Ramløk
fig 17, venstre s 13: Lakris-mjelt
fig 18, høyre s 13: Ramløk

*fig 19, s 14: Leddved
fig 20, venstre s 15: Svartburkne
fig 21, høyre s 15: Orkidé, Nattfiol*

3.3 Flora - planteliv

“Rød-lista”

Direktoratet for naturforvaltning opererer med en liste over dyr, plante, insekter, lav og sopp som er hensynskrevende, sjeldne eller direkte truet av utryddelse. Listen kalles “Rød-listen”.

Søker man opp Marikova finner man en registrert soppart som står oppført på denne listen som uhyre sjelden. I tillegg finner man registrert en forekomst av vill hjortetrøst som betraktes som “hensynskrevende”:

Hjortetrøsten er lokalitet nord for sydstranda. Den er en storvokst staude som kan bli opptil 1,5 m høy og har rødlige blomsterstander. Den har vært brukt som hageplante tidligere. Det påhviler oss et spesielt ansvar for å sørge for å verne om den bestanden som finnes innenfor vårt område. Dette gjøres ved ikke å endre miljøet den vokser i.

Marikova-området har antakelig aldri vært grundig undersøkt, og det er å anta at det vil finnes flere sjeldne arter dersom fagfolk fikk anledning til å bruke tid i området.

fig 22: Hjortetrøst

Verdien av gamle trær

Gamle, døende og døde trær har stor verdi for et biologisk mangfold.

Mange insektarter lever bare i dødt trevirke, hakkespetter lager reirhull i dem.

Andre arter overtar hullene etter hakkespettene og dessuten er slike store trær ofte en opplevelse for oss på tur. Insektene som døde trær huser er viktig matkilde for fugler.

Døde trær som står slik til at de ikke innebærer risiko for folk og ledningsstreck om de går over ende i en storm, bør få stå. Biologene har slått fast at nesten en firedel av alle arter planter, sopp, insekter, dyr og fugler som lever i norske skoger, lever i eller på dødt trevirke, eller finner maten sin i dødt trevirke!

fig 23: Døde trær

Om skjellrot og noen andre botaniske kuriositeter.

Et lite eksempel fra en grøftkant i Mariveien:

Skjellrot heter en rar, liten plante. Den er en helsnylter, det vil si at den tar alt den trenger av næring fra andre planter, i dette tilfellet, fra røttene på løvtrær. Fordi den stjeler alt den trenger for å overleve fra andre, trenger den ikke blader og ikke klorofyllet som plantene trenger for å lage karbohydrater ved hjelp av sollys. Alt skjellroten trenger over bakken er å få blomstene sine bestøvet av insekter. Noen grå-rosa uunnselige blomsterhoder på 8-10 cm høyde er alt som syns over bakken.

Disse blomsterhodene var det jeg oppdaget for noen år siden i en veigrøft under noe hasselkratt. Året etter var den der igjen noen korte uker på forsommeren. Det tredje året hadde nettselskapet gjort rent bord og fjernet hasselkjerret i løpet av vinteren. Sommeren kom, men skjellroten viste seg ikke. Vertsplanten, hasselen, var hogd ned. Selv om hasselen fortsatt levde og skjøt fra stubbene, så var endringene så store at skjellroten forsvant. To sesonger har gått siden, ingen skjellrot har vist seg igjen. Heldigvis finnes den i beste velgående langs stien bak Marikovadammen og et par andre steder hvor trevegetasjon har fått stå i fred.

fig 24: Skjellrot

Planteliv i Indre Oslofjord

Plantelivet i Indre Oslofjord er plantegeografisk interessant. Det er artsrikt, spesielt i norsk sammenheng. Dette henger sammen med berggrunn, beliggenhet og klima. Et hovedtrekk ved plantelivet er at mange tørketålede og næringskrevende arter er representert.

Ute på øyene finner vi plantesamfunn som tidligere var typiske for de kalkrike områdene i indre Oslofjord, men som har forsvunnet på grunn av utbygging.

Beliggenheten gir også innslag av mange sørlige og østlige arter som har sin nordgrense her. Et interessant fenomen er at enkelte fjellplanter, f.eks fjellrapp og fjellodnebregne, fremdeles vokser på kalkrike strandberg. Dette er planter som har holdt stand her siden innvandringen etter siste istid.

Langs Oslofjorden vokser også mange planter som har kommet hit med menneskenes hjelp. Noen kom med åkerbruket, noen kom som legeplanter og nytteplanter med klostervesenet. Dette gjelder arter som berberis, akeleie og hundetunge. I seilskutetiden ble det dumpet ballast som inneholdt fremmede frø. Planter som er kommet på denne måten, omtales som ballastflora. Hvit og gul steinkløver og russerkål hører til disse.

Antall planter i ulike vegetasjonstyper varierer fra få arter på grunnfjell nær sjøen, til kanskje et hundretall i kalktørrenger. For å sikre biologisk mangfold er det viktig å bevare forskjellige vegetasjonssamfunn.

Barlind

En annen art som er litt uvanlig men som finnes i Marikova, er barlind (*fig 25 & fig 26*). Vi kjenner den som en vintergrønn busk fra hager og hagesentre og den brukes mye til hekker og vintergrønne buskfelt. I Marikova finnes den naturlig som et lite tre noen få steder.

I farten kan den forveksles med en liten gran eller en storvokst einer. Barlind vokser langsomt og kan bli svært gammel, noen eksemplarer på sørlandskysten antas å være over 1000 år gamle.

Veden er hard og seig og vikingene lagde langbuer av den. Einar Tambarskjelves bue var kanskje laget av barlind.

fig 25 & fig 26: Barlind

Verdien av trær, noen betraktninger

Trær har stor virkning på nærmiljøet, ikke bare negative ved å ta sol og utsikt, men også positive effekter. Her er noen:

- Ly mot vind. Vegetasjon er uovertruffent til å lage lé for vind. Den delvis åpne strukturen til en vegetasjonsskjerm demper vind effektivt uten å skape turbulens slik man vil oppleve det bak en tett skjerm.
- Ly mot innsyn.
- Skjerm mot sol. Man kan vurdere om man kan oppnå utsikt ved å stamme opp trær istedenfor å hugge treet. Dermed reduseres kanskje behovet for teknisk solskjerming. De fleste av oss ønsker full sol til noen aktiviteter og et skyggefullt område til andre. Tomtene våre er gjennomgående store og gir mulighet for begge deler.
- Trær demper fjernvirkningen av tett bebyggelse, veiskjæringer etc. Det ligger svært mange hytter i skråningen ned mot Oslofjorden. Trevegetasjonen bidrar til å dempe virkningen av denne for alle som passerer på fjorden.
- Drenering av fuktige områder. Et tre i god vekst bruker minst 150 liter vann på en dag om sommeren. Trær kan bidra til å drenere fuktige områder.

- Trær og skog er hjem for mange dyre-, fugle- og insektarter. Dette gjør omgivelsene mer spennende for mange av oss!

- Trær og vegetasjonsområder gir barn spennende lekemuligheter. Anlagte lekeplasser kan sjelden gi barn samme utfordringer over tid som et variert naturområde.

fig 27: Trefelling på Nordstranda

Rådyrsikre planter

Å få nye skudd på trær og busker oppspist er ikke særlig morsomt, og triksene er mange og fantasifulle for å holde rådyrene unna. Rådyr er regnet for å være svært selektive i matveien. Det lureste er å plante de trærne og blomstene rådyrene ikke liker! Her er lista over "rådyrsikre" vekster.

Mange planter på lista er sterkt luktende urter, noe som bekreftes som et lurt tiltak av enkelte plagede hageeiere som har plantet lavendel med suksess. De fleste dyr er ikke begeistret for urter med sterk duft.

Rådyrsikre" planter, trær o.a.:

Abelia,
Aesculus (hestekastanje),
Achillea filipendulina,
Ageratum,
Aquelegia (akeleier)
Aralia sieboldii,
Artemisia tridentata,
Berberis trifloliolata,
Buddleja (sommerfuglbusk),
Buxus microphylla (buxsbom),
Cornus stolonifera,
Cosmos,
Cornus (kornell),
Cotoneaster dammeri,
Crataegus laevigata (hagtorn),
Delphinium (ridderspore),
Daphne,

Digitalis (revebjelle),
Eleagnus ssp
Gelsemium sempervirens,
Hellebore ssp (julerose, ikke hybrider),
Humle,
Hypericum ssp,
Ilex cornuta,
Kniphofia,
Lavendel,
Lupin, *Narcisser*,
Nerium oleander,
Rhododendron (ikke hybridene!),
Romneya coulteri,

Rosmarin,
Rudbeckia hirta,
Santolina ssp,
Salvia greggii og *Salvia romeriana*,
Sempervivum ssp,
Senecio cineraria,
Sophora secundiflora,
Syringa (syrin)
Tagetes,
Timian,
Verbena,
Vinca rosea.
(kilde: Hus, hjem og hage)

fig 28: Rådyr i vinteromgivelser

Trær og egenskaper

Et velvoksent bjørketre kan bruke flere hundre liter vann på en dag. Vannet hentes ofte dypere enn annen vegetasjon når og kan ha en tydelig drenerende effekt. Likevel vil ikke planter i nærmiljøet lide under dette fordi le og skygge reduserer fordampningen fra overflaten betydelig.

Trærnes fysiske funksjoner

Utgangspunktet er et voksent løvtre i god tilstand:

- Le-virkning:

Reduserer vindstyrken med opptil 50%

- Støvfilter:

Det kan fange opp inntil ett tonn støv pr år. Sammen med støvet bindes bakterier, virus giftstoffer etc.

- Fornyer luften:

Ved fotosyntesen forbrukes karbondioksyd og produseres oksygen. På et døgn produseres så mye oksygen at det svarer til dagsforbruket til 65 personer

- Fordampning:

Gjennom fordampningen heves den relative fuktigheten under krona med 10%.

- Avkjøling:

På varme sommerdager reduseres temperaturen med 2-5 grader.

- Psykologiske virkninger:

Grønn fargetone virker beroligende på mennesker. Den grønne skyggeeffekten av trær er mer behagelig enn den blå skyggen av bygninger. Kontakten med natur gir spenning og skapende fantasi.

(Opplysninger hentet fra "Plant et tre" Hageselskapet, 1977)

Noen gode råd:

- La kratt og hassel stå!

- Stamme opp istedenfor å hugge!

- Lind, ask, or og osp tåler beskjæring godt. Skjæres helst om vinteren mens trærne er i hvile.

- Lønn og bjørk tåler skjæring dårlig. De blør og bør derfor bare skjæres forsiktig i august måned når blødningen blir svakest.

- Hugg litt av gangen. Det gir en sjanse til å vurdere når det er "nok".

- Vurder om man kan oppnå like fin opplevelse ved å lage åpninger mot utsikten i stedet for fullt panorama.

- Tenk på lokalklimaet. La vegetasjonen lage variasjon på uteområdene.

- Tenk på naboeene. Når vegetasjon fjernes, kan lokalklimaet endres hos naboeene også. Ingenting erstatter trær når det gjelder å gi ly mot vind og vær!

- Tenk på barna. Opplevelsene i variert natur utvikler barn fysisk og mentalt.

- Trær på fellesområder tilhører kommunen og dermed allmennheten. Det kan ikke hugges i fellesarealene uten tillatelse fra vellet som forvalter arealene på vegne av kommunen.

- Slitne og døde trær gir hjem for masse arter av fugler og insekter!

- Frodigheten er et vesentlig karaktertrekk ved Marikova og regionen. Vi må ta vare på dette!

Forslag til tiltak

Nettselskapets linjerydding har avdekket et annet problem:

Hasselkratt blir normalt ikke så høyt at det når opp i ledningsstrekene. Det er derfor kanskje ikke nødvendig for nettselskapet og kappe disse ned. Tvert i mot så bidrar hasselkjerr til å skyggelegge skogbunnen slik at lind, lønn og osp i mindre grad klarer å etablere seg. Man reduserer behovet for linjerydding ved å la hasselkrattet stå, samtidig som man får mindre sår i landskapet.

Samme prinsippet kan anbefales når man rydder for å oppnå bedre utsikt: Gjør først en vurdering av om hasselkrattet faktisk tar utsikt. Dersom man ser over hasselen, hugg de høyere trærne og la lavere buskas være. Mindre jobb og mindre sår i landskapet

fig 29: Standhaftig furu i Indre Oslofjord

3.4 Fauna - dyreliv

Blant hundrevis av hytter med veier og biler, befinner det seg et rikt dyreliv. Det vi først og fremst ser, er fuglene både til sjøs og på land. Men vi har insekter, krypdyr, ormer, gnagere og større pattedyr også innenfor Marikova vel. Dette kan vi særlig se på våren og høsten, når det blir roligere med mindre trafikk og mennesker på feltet; da kommer de større dyrene nærmere og beiter på tomten.

Verneområde

Marikova er i naturvernplanen for Oslo og Akershus foreslått som verneområde for mangfold, dette gjelder både plante- og dyreliv. Det biologiske mangfoldet omfatter både naturtyper, arter og genetisk variasjon innen den enkelte art. Mange naturtyper og arter er sjeldne og sårbare for inngrep og påvirkninger. Vern av områder etter naturvernloven tar utgangspunkt i å verne områder med stor naturverdi. Verneformålet for det enkelte område varierer fra å sikre sjeldne eller truede arter og deres leveområde til å ta vare på områder med et spesielt og helhetlig landskap med viktige arter. Det tilligger altså oss, som beboere av området, å opprettholde mangfoldet slik at det ikke forringes.

Insekter

Insekter finnes overalt rundt oss, vi kan se alt fra de vakreste sommerfuglene til de mest plagsomme sukkermaurene med alle varianter i mellom. Insektene har som hovedoppgave å nedbryte plante- og dyrerester slik at næringsstoffene kan benyttes på ny:

En viktig funksjon i kretsløpet. Insektene er også viktige for bestøvning av planter og blomster, og de er mat for store grupper av fuglene våre. I vårt område legger vi særlig merke til sommerfuglene som er tallrike og varierte.

Krypdyr

Vi har hoggorm, bueorm og stålorm både på selve hytteområdet og i friområdene rundt Marikova. Det finnes også padder og frosk, særlig ved dammene og i våtmarksområdene. I dammene er det også liten salamander som i nasjonal målestokk er en sårbar og hensynskrevende art.

Fisk

I Marikovadammen kan man fiske karuss om man har en liten krok med brødsnule eller mark på. Disse er hardføre og kan gå en stund i et akvarium eller en stor murerbakk, bare man passer på at de står i skyggen! Den gammeldagse gullfisken er opprinnelig en fargevariant av karussen, fremavlet i Japan for mange hundre år siden!

Fugler

Mange av trekkfuglene på vei til og fra hekkelasser lenger nord, følger Oslofjorden. De hviler og raster også på Marikova.

fig 30, s 20: Svalestjert

fig 31, til venstre: Stålorm

fig 32, over: En av de vanligste trekkfuglene, linerle

Ferskvannsfugler

I ferskvann, dvs. de to dammene Marikovadammen og Sønderstødammen, finner vi hekkende stokkender og på vår- og høsttrekk tar flere andesorter en hvilepause, bl.a. kvinand, toppand og fiskeender som for eksempel laksand. En flokk med hegrer har i flere år stoppet i østenden av Sønderstødammen i trekket. Dammene våre med våtmark i randsonene inneholder rikelig med mat for disse fuglene, her er småfisk, frosk og padder og rikelig med insekter.

Sjøfugl/skjærgårdsfugl

Mest synlig av disse er særlig måkene, som er svartbak, sildemåke, fiskemåke og gråmåke. Særlig mye fugl er det på Askholmene (i noen nyere kart kalt Askeskjær), selv om det også på strendene våre langs Oslofjorden oppholder seg mye fugl. Aller best kan fuglene høres på våren, da skaffer de seg partnere og bruker lyd som lokker partnere og skremmer rivaler. Den nord-østre holmen på Askholmene er fredet som sjøfuglereservat. Der er det forbudt å gå i land og oppholde seg nærmere enn 50 meter fra holmen i perioden fra 15. april til 15. juli. På Askeskjær/Askholmene hekker også makrellterne, tjeld og større fugl som gjess og knoppsvaner. Av fem hekkende par knoppsvaner i Indre Oslofjord, hadde vi ett par på Søndre Askholmene i 2003.

Ærfugl, storskarv og grågås er relativt nye arter i Oslofjorden, men sees nå hyppig på og utenfor våre strender. Antallet sjøfugl viste i flere år en økende tendens, ved tellinger de siste årene ser det ut som om antallet går ned igjen. Det ser likevel ut til at vi er heldige på Marikova; i 2003 på Askholmene var antallet hekkende gråmåke det største i hele Oslofjorden med 66 par, samme året var det ærfuglrekord samme sted med 29 reir.

*fig 33, topp:
Gråmåker*

*fig 34, høyre:
Fiskemåke*

Farer

Et av våre alvorligste naturvernproblemer er forstyrrelser av sjøfugl i hekkeperioden. Fuglens hekkeperiode faller sammen med den tiden på året da folk er mest aktive ved og på sjøen. Særlig dager med sterk sol kan utsette egg og dununger for ubotelige skader. Avbrekk i rugingen kan føre til at eggene blir overopphetet, kalde eller forlates ubeskyttet slik at de tas av rovdyr. Dette gjelder også for ubeskyttede dununger. Senere utgjør hurtiggående småbåter en fare for unger som ennå ikke er like raske til å komme seg vekk fra farer som de voksne fuglene. Førere av raske småbåter må på denne tiden av året ta hensyn til de små flokkene av unger som er på svømmetur i fjorden.

Farlig for fuglene hele året er også gjenglemte tauverk og fiskesnører som kan forårsake langsom og pinefull lemlesting og ev. sultedød. Enhver som bruker strendene må huske på at søppel og gjenglemte rester fra sivilisasjonen kan utgjøre en trussel for dyrene som ferdes i samme områder.

Landfugl

Større fugler som hakkespett, ugle, kråke, ravn (*fig 35*), ringdue (*fig 36*) finnes både på hyttefeltet og i skogen. I skogen kan man også treffe på orrfugl og sjeldnere kanskje tiur. På Søndre Hallangen gård får fugler

som foretrekker åkrer og dyrket mark livsvilkår. Her kan vi høre gulspurv med sin klassiske telling 1-2-3-4-5-6-7 og se låvesvaler og tårnseilere på sommeren. Her er flokker med stær på våren og tidlig på høsten, i trekket samler de seg i store flokker. Alle disse er trekkfugler og forsvinner på høsten. Standfuglene blir igjen og kommer seg gjennom vinteren som best de kan. Mange fugler møter dessverre sultedøden i løpet av vinteren.

Noen fugler er trekkfugler og trekker til oss om vinteren. Observerte arter i Marikova er for eksempel bjørkefink og sibir-nøttekråke. Disse trekker fra Sibir om høsten for å tilbringe vinteren i vårt "behagelige" klima!

Småfuglene som lever side om side med oss blant hyttene er som regel standfugl, de blir på samme sted gjennom vinteren. Vi kan særlig glede oss over de tallrike meisene. Disse kan være travelt opptatt med å gjemme frø hvis de føres på sommertid som de finner igjen på vinteren. Forskningsrapporter om fuglens evne til å huske gjemmestedene er forbløffende lesning.

Fuglene er avhengige av insekter, frø og nøtter for å leve og hekkeplasser for å formere seg. Insekter er avhengig av vegetasjon; dvs. busker og trær. Dersom vi ønsker å se småfugl nær husene, må vi sørge for at fuglene

får livsvilkår. De må ha mat, hekkeplasser og ly for rovdyr. Busker og kratt er nødvendig for at fuglene finner insekter og beskyttelse. Hvis fødingsbrettet settes for åpent, vil ikkefuglene benytte seg av det. De foretrekker å føres slik at de er beskyttet mot angrep fra rovfugl, som også finnes ved Oslofjorden.

Pattedyr

I Frogn kommunes skog nord for Marikova finnes også elg og rådyr. Særlig rådyrene trekker inn på tomtene, men disse kan også sees ved morgengry på sommeren ganske langt fra skogen. De fleste av hytteboerne har også glede av ekorn, som er en hyppig gjest på føringsplasser dersom man fôrer med fettrike frø eller nøtter.

Hare, rev og grevling befinner seg til en hver tid inne på hyttefeltet på vanskelig tilgjengelige steder eller bare i skjul mens de venter på mørke og jakten på mat kan starte. T.o.m. streifende ulv har vært i nærheten, da den radiomerkede ulvetispa Gyda strøk over Østfold og Akershus for noen år siden.

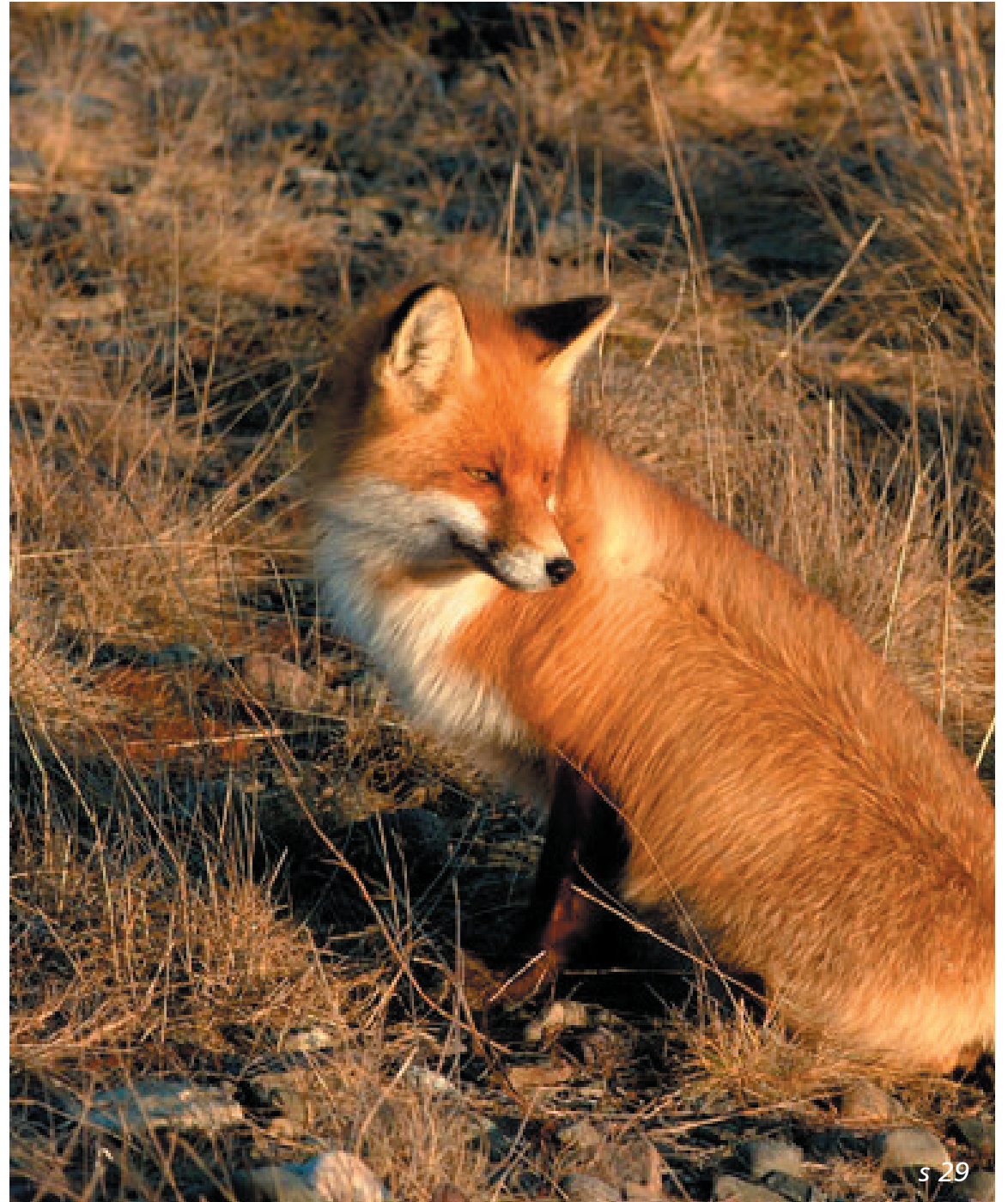
Flaggermusene våre jakter flygende insekter om natten og hviler om dagen hengene etter bena med hodet ned! Ikke forstyrr dem når de hviler. Om vinteren bruker de ikke kassene. Da finner de et frostfritt sted og går i dvale.

fig 37: Grevlinghi

fig 38, venstre s 29: Grevling

fig 39, høyre s 29: Rødrev

KASSE FOR FLAGGERMUS

Mangel på hule trær og konkurranse om egnede oppholdssteder med blant annet fugler har skapt bolignød for flaggermusene. En svært takknemlig innsats er derfor å sette opp kasser. Man bør sette opp minst to kasser på samme sted for å gi flaggermusene en alternativ plass om de blir forstyrret eller om veps invaderer en av kassene.

Kassene bør plasseres mellom 2 og 4 meter over bakken, syd- eller vestvendt. Luftrommet foran innflygningshullet må være fritt for vegetasjon.

Benytt uhøvlete materialer med den grove siden inn, så får flaggermusene lettere feste inne i kassen.

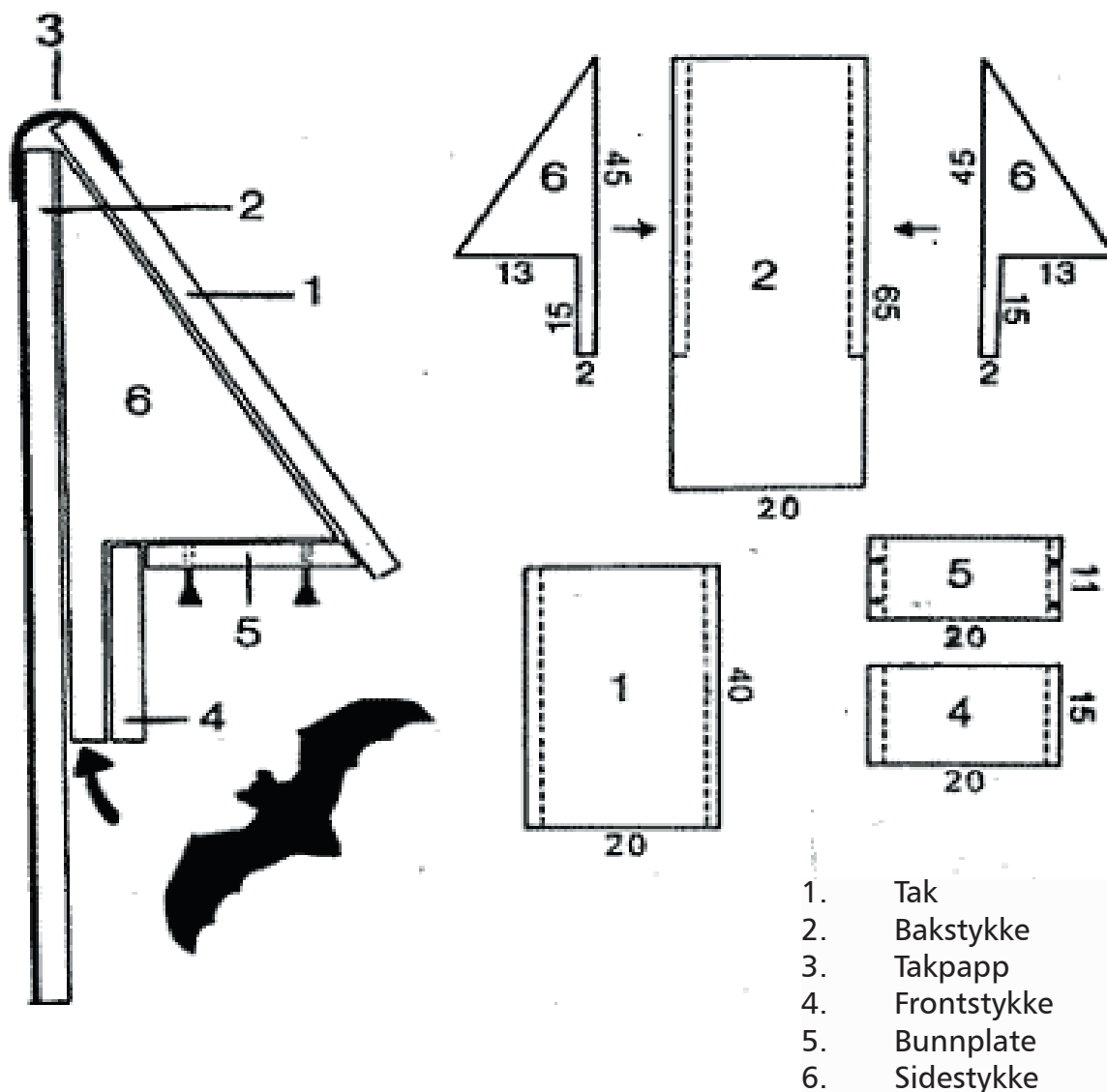

fig 40: Flaggermuskasse

fig 41: Flaggermus

Forslag

Utdrag av vernebestemmelsene som kan være en god rettesnor for all ferdsel i naturen, også innenfor Marikova:

- La planter stå i fred, bryt ikke grener av trær og busker, plukk gjerne bær og sopp
- Respekter dyre- og fuglelivet, vis særlig hensyn til reir og unger
- Kast ikke søppel i naturen
- Grill må plasseres slik at de ikke skader naturen – obs. engangsgrillene og gress
- Bålbrenning er ikke tillatt – svabergene får varig skade ved direkte eksponering for ild
- Respekter båndtvangsregler

Kilder:

- *Informasjonsbrosjyre om naturvern og biologisk mangfold i Indre Oslofjord; Fylkesmannen i Oslo & Akershus*
- *Hekkende sjøfugl i Oslo og Akershus, Norsk ornitologisk forening, avd. Oslo og Akershus 2003*
- *Svenska Naturvårdsvärket*

4 Kulturspor

4.1 Istrafikken generelt

I Marikova har vi noen kulturminner som for de fleste er ukjente, men som vellet vil forsøke å bringe frem i dagen ved et samarbeide mellom Frogn kommune og ved innsats med dugnad ved vellets medlemmer. Kulturminnene er relatert til en periode på 60 år hvor Frogn og Drøbak var en av de største eksportører av is til Europa og i et enkelttilfelle med en skipslast til Amerika. Denne turen over Atlanterhavet tok flere uker og av 1100 tonn is som ble fraktet smeltet kun 100 tonn.

Det hele begynte i 1849 med en skipslast med briggen "Oscar" ført av kaptein Fredrik Christian Olsen fra Hvitsten (som i 1848 etablerte rederiet Fred. Olsen & Co). Eierne av briggen, Hans Henry Parr og sønnen Søren, skulle i en lang periode bli hovedaktører i den nye næringen som vokste frem på Østlandet. Drøbak tolldistrikt hadde i en periode 60 % av eksportandelen. I perioden frem til 1910 ble det eksportert millioner av tonn med is fra bygdene rundt Christianiafjorden og langs Skagerakskysten, på ett år ble 45 tusen tonn tatt ut fra vann og tjern i vårt område.

Bakgrunnen for det økende behov for is i Europa kan henføres til en kostrevolusjon. Bruk av ferskmat ble mer og mer alminnelig på bekostning av den tradisjonelle tørkede og

saltede maten. Derfor oppsto et kjølebehov for å holde varene friske i en lengre periode. I Amerika ble is i drinkene en trend og en mote, og isen skulle være av rett opprinnelse. Imidlertid ble det meste av isen brukt av den havgående fiskeflåten, ølbryggerier og restauranter.

4.2 En viktig lokal industri

Totalt sett gav isen i Frogn og på Østlandet i lange perioder arbeid til flere hundre arbeidere hvor det ellers var mindre aktivitet innefor andre områder. Typisk ble mange av ordene innenfor næringen hentet fra andre næringer som for eksempel: Dyrke isen, Isen "grodde", man snakket om isskurden, og på våren måtte isen være "moden" og klar for ishøsting selv om dette skjedde på vinteren.

Søren Agell Parr organiserte næringskjeden fra å holde vannene og tjernene rene, skjære isen, transportere den ned til utskipingsstedet og transportere den til mottaker. Til dette krevdes det arbeidsfolk, hester og båter. Ved siden av aktiviteten som var direkte relatert til isens ferd fra tjernet til drinken hos adelen i Europa, var det om sommeren et stort behov for å bygge isrenner, ishus, og utskipingsplasser og vedlikehold av disse. At kvalitet kom inn som et begrep i næringen kan illustreres ved følgende sitat ved Søren Agell Parr:

"Isen må være fri for Tobaksaus, thi den skal sælges til Lorder i England" Bevisstheten om viktigheten av å ha et varemerke kan illustreres ved at isen som kom fra Wenham Lake i Massachusetts fikk følgende posisjon: "ingen anden Is tillades på dette bord". Da det amerikanske firmaet som hadde retten til Wenham Lake navnet gikk konkurs fikk Søren Agell Parr lov til å døpe Oppgårdstjernet til Wenham Lake, og enerett til merkenavnet. "Han lod isen feie og fik noen deilige Blokker" het det, kanskje fordi dronning Victoria skulle kunne lese The Times gjennom en 12 tommer isblokk.

I arbeide med isen kom redskaper fra bøndene godt med; sag, spett, spade, plog, øks, slede og hest og sagflis fra skogbruk. Skilter med "tobakkspytting forbudt" ble satt opp 200-kilos isblokker ble skåret ut av isen, lempet på sleder og så over i bratte isrenner ned til sjøkanten. De fikk stor fart, så svinger ble laget og jernpigger og spikre brukt for å dempe farten. Nederst i renna ble en motbakke laget og en plattform (isplan). Ventende seilskuter fraktet så isen til England, Tyskland, havner i Middelhavet og Rødehavet, samt Vest-India og Kongo!

Fraktskutene lå alltid i opplag i Vindfangerbukta, og de ledige sjøfolkene fikk jobber på isdammene med måking og isskjæring.

Isskjærerne bodde i brakke med køyer oppover veggene og en ovn midt på gulvet. Her kokte de kaffe og ertesuppe, noe de var vant til fra lange reiser til sjøs. Samtidig var ovnen god til strømpetørking! Istrafikken tok slutt ved århundreskiftet når kjølskap og masseprodusert is kom på markedet.

fig 42 øverst: Eksempel på ishus

fig 43, nederst: Eksempel på isrenne.

4.3 Istrafikken i Marikova

Hvor kommer så Marikova inn i historien? Vi kjenner igjen navn som Islia og Sønderstøa som var et kjent utskipingssted. Marikovadammen ble skapt ved at demningen ble bygget i 1872. Innenfor vellets område finnes murene etter to ishus, i Frogn var det totalt 20. I 1912 ble den siste islast sent ut fra Sønderstøa, og det var Axel Wiborg på Digerud som ledet aktiviteten på slutten av en viktig epoke i vår nærhistorie.

Rundt hele Oslofjorden var det altså aktivitet med istrafikk rundt midten av 1800-årene. Nevnte Søren Parr satte istrafikken i system i distriktene rundt Drøbak. Han kjøpte Søndre Hallangen gård og anla isdammer fra Brake-dalen (Måna) og ned til Indre Hallangspollen. Klimatiske og geografiske forhold rundt Drøbaksdistriktet, samt kombinasjonen av jordbruk i sommerhalvåret og isarbeide om vinteren, gjorde Drøbak til landets ledende isutskipingsby. Store ishus for lagring ble bygget. Disse, samt seilskutene, ble bygget med doble vegger og sagflis ble fylt imellom for isolasjon.

I dag ser vi rester av grunnmur fra ishusest nederst i Bjellegrunna (fig 44) og i Sønderstøbukta både på stranda og ved ett av husene i bukta. Vi har fortsatt glede av dammene. 7 fortøyningspåler er observert på Sønderstøa og Marikova. Veinavnene "Isveien" og "Islia" minner oss også om virksomheten.

Historien forteller om en glansperiode innenfor vårt nærområde, og det er opp til oss å ta vare på arven og de levninger som er tilbake. Vi tenker her først og fremst på murene etter ishusestene som er i relativ god stand, men som vi nå knapt kan se fordi de er blitt borte i kratt og skog (fig 44).

Vellet ønsker derfor å forsøke og rense og rydde langs kanten av tjernene og dammene. På baksiden av Marikovadammen var det en sti, men som nå nesten ikke er farbar fordi nedfall og rester av felling hindrer dette. Denne stien bør ryddes. Søren Parr forlangte at "det skal ryddes 10 alen inn fra høyeste vannstand for at løv og nedfall ikke skulle forurense vannet". Kanskje dette bør være et mål for oss også. Vi kan selv se hvor tilgrodde tjernene og vannene etter hvert er blitt.

4.4 Fortidsminner

Fra Nøstvedt-folket og samlinger kjenner vi til at det har vært bosetning langs fjorden siden 6000 f. Kr. Rester av en steinalderbosetning er registrert i Mollbakken på Marikova.

Ellers i distriktet finnes det en gravrøys på Søndre Hallangen gård og en dyregrop for elg på Nordre Hallangen.

fig 44: Restene av ishusestet i Bjellegrunna, her under opprydding

5 Skjøtsel og vedlikehold av verdiene

I kommuneplanen for Frogn kommune (2001-20012) er hovedmålet for forvaltning av "naturgrunnlag, ressurser og miljø" at kommunen "skal forvalte naturgrunnlaget, ressursene og miljøet på en slik måte at det imøtekommer dagens behov for nærings- og bofunksjoner, samt trivsel og helse uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine behov". Med utgangspunkt i skjøtsel og vedlikehold av natur – og kulturverdier i Marikova, heter det videre i kommuneplanen at Frogn kommune vil arbeide for:

- Biologisk mangfold, kulturminner, friluftsliv – og landbruksinteresser skal vektlegges i kommunens arealplanlegging.
- Øke kunnskapen om de ulike miljøverdiene som grunnlag for å kunne ta nødvendige hensyn i drift – og arealplanlegging, herunder innarbeide de kartlagte miljøverdiene i kommunens geografiske informasjonssystem og arealplaner.
- Varetakelse av kyst og strandsonen skal tillegges stor vekt i kommunens planlegging.
- Sikring av strandområder til allmenn rekreasjonsformål skal prioriteres.
- Vannmiljøene i kommunen skal ha en kvalitet som er tilfredsstillende for å ivareta deres funksjon som rekreasjonsområde og som leveområde for det biologiske mangfoldet, samt vanningskilde og drikkevannskilde der det er aktuelt.

5.1 Pleie av dammene våre

Isdammene våre vil langsomt gro igjen. Da isdammene var i drift må det antas at strandsonen rundt var holdt fri for vegetasjon. Det var absolutt påkrevet at isen var ren, uten noen forurensende elementer.

(Derfor var det selvfølgelig også absolutt forbudt for is-skjærerne å tygge skråtobakk, og det sies at bornerte Londonboere skulle kunne lese "The Times" gjennom et stykke to tommer tykk is...)

Ut fra et antikvarisk ståsted kunne man argumentere for at man rensket strendene, slik det engang antagelig var. Det ville i sin tur også føre til mindre løv og næring i vannet, og gjengroingen ville ta lengre tid. Imidlertid er den frodigheten, det idylliske preget og faunaen også vesentlige verdier. Gjengroingen er utvilsomt i gang, men den tar lang, lang tid. Derfor er det vårt forslag at tilgjengeligheten til dammene bedres med stier og at man ellers lar naturen styre seg selv. Vegetasjonen rundt dammene skygger og sjenerer i liten grad for hyttefolket.

5.2 Strandsonen

Oslofjorden og kystsonen er landets mest benyttede rekreasjonsområde, og innehar viktige natur-, kultur- og miljøverdier. Frogn kommune har, etter eget utsagn, et ansvar for å ta vare på disse verdiene.

Det er ca 60 km strandlinje i kommunen, hvorav 7 km er sikret friområde. Dette er ca 12% av kommunens totale kyst og strandlinje. Strandsonen i Marikova er en del av dette friområdet. Mye av strandsonen i Frogn, deriblant Marikova, er bratt og vanskelig tilgjengelig. Men i de mindre bratte områdene er det fine bademuligheter og i Marikova er to områder spesielt bearbeidet for rekreasjon. Disse badeplassene er flittig benyttet, også av folk utenfor vellet.

Presset på kyst – og strandsonen er stort. Selv med en streng dispensasjonspraksis og planbehandling øker privatiseringen. Erfaringen har også vist at kommunen ikke evner å følge opp strandloven ved overskridelser eller selvtekt. Tilliten til kommunen som forvalter av strandsonen er derfor dårlig.

Linker:

<http://www.orchidhabitat.net>

<http://www.miljostatus.no>

<http://dnweb5.dirnat.no>

<http://www.fylkesmannen.no>

6. Utviklingstrekk

6.1 Konvertering av områder for fritidshus til boligformål - oppsummering rapport

Rapporten er utarbeidet av Rambøll Norge AS på oppdrag fra Frogn kommune.

I forbindelse med rullering av kommuneplanen ønsket Frogn kommune å vurdere hytteområdenes fremtid. Det ble foretatt undersøkelser og en oppsummering av rapporten vedrørende Marikovafeltet er gjengitt nedenfor. Rapporten er et offisielt dokument som kan hentes bl.a. på Frogn kommunes hjemmeside www.frogn.no

I rapporten er områdene Marikova/Båtstø og Langebåt + Tiurlia sett på under ett. Sammendraget gjengitt i sin helhet.

Bebyggelse og eiendomsstruktur:

Boligbygg	5
Fritidsbygg	577
Garasje, uthus naust mv	347
Andre bygg	10

Få bygninger er oppført før 1900. Av i alt 689 tomter i området er 3 festetomter.

Tomteareal for hver hytte/bolig er beregnet til i gjennomsnitt 2,4 daa.

6.2 Landskap og eksponering

Området ligger vestvendt ved Solvik, Sandbukta og Langebåt brygge og sydvendt ved Lyksetodden og Lortebukta. Hyttefeltet grenser mot skogområder og landbruksområder i øst.

Hyttene ligger i et bratt terreng som krever mye terrengtilpasning ved ombygging til boliger med tilhørende veier og infrastruktur. På grunn av sitt bratte terreng er det ingen arealer sentralt i området som utpeker seg til løkker. Det kan eventuelt dannes løkker på de flate landbruksområdene og ved Hallangstangen. Skogarealene i øst kan også benyttes til friområder. Det er mulig å opparbeide lekeplasser på arealer innimellom hyttene.

Hytter som eksponert til og på toppen av skrenter og oppå utsatte koller, kan ved ombygging til bolig gi negative konsekvenser for landskapsopplevelsen fra sjøen. Det må kreves god terrengtilpasning og bevaring av vegetasjon for å unngå uheldig eksponering ved utbygging av boliger på slike utsatte skrenter og koller.

Natur, friluftsliv og kulturminner

- Deler av området er klassifisert som "viktig for biologisk mangfold"
- Edelløvskog er registrert på sydspissen av Hallangstangen.

- Strandeng er registrert ved Marikova
- Vannfugl er registrert ved vann nordøst for Marikova
- Ingen truede eller sårbare arter er registrert
- Få fortidsminner er registrert, noen isdammer
- Internt stifinner fins.

Vei og adkomstforhold

Veiene i området er smale og det er få møteplasser. Parkeringsmulighetene er mangelfulle og møteplassene få. Parkerings langs hovedveien kan medføre problemer for større kjøretøy. Litt flere enn 7 av 10 bygninger i området ligger mindre enn 50 meter fra vei.

- Avstand til overordnet veinett > 2 km
- Veibredde samlevei 4 - 4,5 m
- Veibredde atkomstvei 3,5 m

Vann- og avløpsanlegg

- Marikova: Flere hytter er i permanent bruk. Rammeplan er under utarbeidelse. (kommentar – denne ble vedtatt etter at denne rapporten ble skrevet.)

- Langebåt: Rammeplan utarbeidet og godkjent
- Båtstø: Ingen planer for bedring av av-

Antatt potensiale for boligbygging

- Det er 63 ubebygde tomer i området som er større enn 1 daa
- Det er 287 ubebygde tomter i området som er større enn 2 daa

Forutsatt en moderat utnyttelse av området kan den lagsiktige potensial derfor grovt anslås til ca 350 nye boliger.

Hytteiernes tilbakemelding

Av 577 fritidsboliger i området er det gitt 361 svar på spørreskjema. De fleste har ingen ønsker for utvikling av sin eiendom. Bare hver sjettede hytteeier i dette området vil utvikle sin fritidseiendom til å få boligstandard, men hver femte vil ha større hytte og noen vil bygge en ny enhet. Viktigste årsak til ønske om utvikling av hytta er at de vil kombinere bolig og fritidsbolig, og dermed kunne bo større deler av året i Frogn. Hele 2 av 3 vil at nabolaget deres fortsatt skal være et hytteområde.

Utdrag av tabelloppsett for vurdering av området:

- Minustegn taler mot en konvertering til boligformål
- Tomt felt taler verken for eller imot en konvertering til boligformål
- Plusstegn taler for en konvertering til boligformål:

Bebyggelse og eiendomsstruktur
Beliggenhet -

Landskap og eksponering -
Natur, friluftsliv og kulturminner -
Vei og adkomstforhold -
Vann og avløpsanlegg
Antatt potensial for boligbygging +
Hytteiernes tilbakemelding -

I kapittel 13.5 i rapporten er området Marikova/Båtstø/Langebåt + Tiurlia nevnt med følgende beskrivelse:

"Dette er svært attraktive hytteområder som ligger nær sjøen og eksponert for innsyn. Konvertering til boligformål vil mange steder kreve store terrenginngrep. De har tildelt en åpen karakter som gir mulighet for en viss tilgang for allmennheten. Samtidig ligger områdene langt unna skoler, forretninger og kollektivtrafikk".

I kapittel 13.1 vedr hyttepolitikk er følgende nevnt:

"Denne rapporten viser at en del attraktive hytteområder ikke er egnet for boligområder. Gjennomgående for disse er at de ligger for langt unna samfunnets samlende infrastruktur. Dessuten kan en konvertering her ha negative følger for landskapet og allmennhetens tilgang til sjøen. I disse hytteområdene bør kommunen sikre at hytteområdene fortsetter å være hytteområder, uten ulovlig beboelse. Dette krever fasthet fra kommunens side."

Gruppens vurdering rapporten fra Rambøll.

Rapporten bygger opp under de samme elementene som naturvern dokumentet har hatt fokus på; Marikova som rekreasjon og hytteområdet. Et område med stor grad av biologisk mangfold og en nærhet til strandsonen som et unikt rekreasjonsområde. Rambøll peker imidlertid også på elementer som bør legge føringer for bevaringen av flora og annen vegetasjon.

I rapporten blir området betegnet som svært sårbar for eksponering som kan gi negativ landskapsopplevelse fra sjøen. Med fortetting av bebyggelsen, som en omregulering til boligformål vil innebære, kan det visuelle inntrykket fra Oslofjorden lett bli dominert av husfasader. Spesielt gjelder dette øverste del av kollen (horisonten) som visuelt bør preges av vegetasjon fremfor eksponert bebyggelse (fig 45, s 38).

Idag synes det å være en tilfredsstillende balanse mellom vegetasjon og bebyggelse i området. Men denne balansen kan lett forrykkes gjennom økt fortetting og/eller fjerning av vegetasjon. Innseilingen til Oslo gjennom Oslofjorden bør fremstå som en reise mellom grønne åser mot byen. Marikova er en del av denne opplevelsen.

7. Samarbeid med andre interesseorganisasjoner

Samarbeid med andre interesseorganisasjoner har vært:

- Frogn historielag
- Norsk botanisk forening
- Ski Havfiskeklubb
- Norsk sopp-og nyttevekstforening
- Norsk hytteeierforbund
- Norsk ornitologisk forening
- Follo museum
- Universitetet for miljø- og biovitenskap, Ås
- Direktoratet for naturforvaltning

Nyttige adresser

- *Kvaliteten på blåskjell:*

www.matportalen.no

- *Anløp cruiseskip m.m.*

www.ohv.oslo.no

- *Frogn kommune:*

www.frogn.kommune.no

fig 46:

Botanikk-utflukt ved Marikovadammen sommeren 2006, en konkretisering av samarbeid mellom vellet og Norsk Botanisk forening

8. Konklusjon

Marikova er i dag et område preget av en kombinasjon av naturlandskap og kulturlandskap. Området har siden den første utbygningen i 1960 utviklet seg fra å være et rent naturlandskap til det i dag fremstår som et tilnærmet kulturlandskap. Vegsystemet har blitt noe supplert siden de første anlagte vegene på 1960-tallet, men vegenes dominans i landskapet er stort sett uendret og er pr. i dag relativt beskjeden. Det som i første rekke har endret landskapet er bearbeidelse av enkelteiendommer.

Trenden de siste 10-20 årene har vært at mange enkelteiendommer er blitt bearbeidet fra rent naturlandskap til kulturlandskap i form av hager med store plenarealer og etablering av ikke stedstilpasset beplantning på bekostning av eksiterende og stedegen vegetasjon (trær og busker). Videre har flere eiendommer endret sin opprinnelig topologiske karakter gjennom store spregningsinngrep.

Denne type inngrep har endret landskapet på Marikova sterkt, og er en trend som er tiltagende og i tråd med en utvikling som Frogn kommune ønsker å demme opp for. Dette betyr at Marikovas rike og mangfoldige natur er truet slik ovennevnte utsagn indikerer.

s 40

Forslag til tiltak:

Det er vanskelig, og sannsynligvis ikke riktig, at Markova vel skal etablere et regelverk for hva de enkelte grunneiere i vellet kan tillate seg mht å bearbeide sin egen eiendom. Føringer for vern av naturlandskapet i området bør konkretiseres i kommende kommunale planer. At kommunen har vedtatt at Marikova skal forbli et hyttefelt og ikke et boligfelt i overskuelig fremtid bør få konkrete konsekvenser for måten naturvern i området blir forvaltet på. Dette bør kommune følge opp.

Imidlertid viler det et individuelt ansvar på alle vellets medlemmer om å verne om den eksisterende naturen og sikre at naturmiljøet kan bevares til kommende generasjoner. Dette er da også nedfelt i grunnlovens § 110b:

"Enhver har Ret til et Milieu som sikrer Sundhed og til en Natur hvis Productionsævne og Mangfold bevares. Naturens Ressourcer skulde disponeres ud fra en langsigtig og alsidig Betragtning, der ivaretager denne Ret ogsaa for Efterslægten.

For at ivaretage deres Ret i Henhold til foregaaende Led, ere Borgerne berettigede til Kundskab om Naturmilieuets Tilstand og om Virkningerne av planlagte og iværksatte Indgreb i Naturen."

Naturvernplanen i sin nåværende form er kun en redegjørelse for de naturverdier som finnes i området og har som et hovedformål å bevisstgjøre vellets medlemmer om disse verdiene slik at hver enkelt kan bidra til å bevare dem ut fra sine egne premisser og for fellesskapets beste.

Frogn kommune utarbeidet i 1997 en kulturminnevernplan for kommunen. I forordet skrev daværende reguleringsjef Bjørn Iuell en sluttappell som kan være en dekkende beskrivelse av det ansvaret hver enkelt har:

"Det har vært folk her før oss, og det kommer andre etter oss. Vi er her relativt sett bare en kort stund. La oss bruke tiden til å bygge videre på det våre forfedre har gitt oss, slik at våre etterkommere kan bli like glade i det de får som vi er i det vi har fått!"

9. Figurkilder

- fig 1: Forside: www.marikova.no
fig 2: www.marikova.no
fig 3: www.gulesider.no
fig 4: Frogn kommune
fig 5: Statens vegvesen
fig 6: *Sigurd Østbye*
fig 7: www.galleri.andeoliv.com
fig 8: www.miljolare.no- *Willi Flatmo*
fig 9: www.staffanstorp.snf.se
fig 10: *Egil Michaelsen*
fig 11: www.wikipedia.com
fig 12: www.vulkaner.no
fig 13: www.toyen.uio.no- *Per M Hagen*
fig 14: *Sigurd Østbye*
fig 15: *Sigurd Østbye*
fig 16: *Sigurd Østbye*
fig 17: *Sigurd Østbye*
fig 18: *Sigurd Østbye*
fig 19: *Sigurd Østbye*
fig 20: *Sigurd Østbye*
fig 21: *Sigurd Østbye*
fig 22: www.toyen.uio.no- *Norman Hagen*
fig 23: www.miljolare.no- *Bjørn Berge*
fig 24: *Sigurd Østbye*
fig 25: *Sigurd Østbye*
fig 26: *Sigurd Østbye*
fig 27: www.marikova.no
fig 28: www.miljolare.no- *Terje Bjerkan*
fig 29: www.oslofjordens.friluftsråd.no
fig 30: *Sigurd Østbye*
fig 31: *Sigurd Østbye*
fig 32: www.borrevannet.net
fig 33: *Sigurd Østbye*
fig 34: www.kristvi.net- *Norman Hagen*
fig 35: www.valdosta.edu
fig 36: www.dof-ringkobingamt.dk-
Gerner Majlandt
fig 37: *Sigurd Østbye*
fig 38: www.zoologi.no- *Rollin Verlinde*
fig 39: www.zoologi.no- *Jeroen van der Kooij*
fig 40: *Sigurd Østbye*
fig 41: www.nrk/.../hedmark
fig 42: www.verneforeningen.no/drobak-historie.php
fig 43: www.verneforeningen.no/drobak-historie.php
fig 44: www.marikova.no
fig 45: www.marikova.no
fig 46: www.marikova.no
fig 47: Bakside: www.marikova.no

Marikova Vel er en forening av parselleiere på Marikovafeltet, Søndre Hallangen, g.nr.59, b.nr.1 i Frogn. Vellet er medlem av Frogn Hyttevelforening.